

cialbestemmelser om de enkelte gerningstyper. Såfremt man erstatter de hidtidige hæfterammer med fængsel indtil 4 måneder, dels i de fleste rammer i straffeloven, dels som almindelig omsætningsregel med henblik på særlove, jf. herved pkt. 2.2.5.5. nedenfor, vil det være naturligt at anvende samme regel i § 21, stk. 3, der herefter vil opretholde en i det væsentlige uændret afgrænsning af straffrit forsøg. Det udelukker ikke, at der som hidtil i specielle gerningsindhold sker kriminalisering af forsøg på forhold, hvis strafferamme ikke overstiger den foreslåede grænse på fængsel i 4 måneder.

2.2.5.4. Afskaffelse af hæftestrafpen rejser endvidere en række overgangsspørgsmål. Disse vedrører (1) valget af straf for en tidligere begået lovovertrædelse, der ikke er endeligt pådømt ved lovens ikrafttræden, jf. pkt. 2.2.5.4.1. nedenfor, (2) fuldbyrdelsen af en før lovens ikrafttræden endeligt idømt hæftestraf, uanset om fuldbyrdelsen af denne er påbegyndt, jf. pkt. 2.2.5.4.2. nedenfor, og (3) fastsættelse af forvandlingsstraf, jf. pkt. 2.2.5.4.3. nedenfor.

2.2.5.4.1. Sager om lovovertrædelser, der er begået før lovens ikrafttræden, men kommer til pådømmelse (eventuelt i ankeinstansen) efter dette tidspunkt, bør efter Straffelovrådets opfattelse føre til idømmelse af fængsel, såfremt frihedsstraf er forskyldt, selv om straffen efter hidtidig praksis ville være blevet hæfte. Anvendelsen af domstidens lov er således i overensstemmelse med princippet i straffelovens § 3, stk. 1, hvorefter spørgsmålet om strafbarhed og straf afgøres efter den senere lov, når den ved en handlings påkendelse gældende straffelovgivning forskellig fra den, der gjaldt ved handlingens foretagelse.

At afgørelsen ikke derved må blive strengere end efter den ældre lov, jf. § 3, stk. 1, udelukker efter Straffelovrådets opfattelse ikke, at fængsel kan træde i stedet for den hidtil forskyldte hæftestraf. Det kan heller ikke antages, at princippet i § 3, stk. 1, er til hinder for anvendelsen af nye og strengere regler om straffuldbyrdelsen, hvilket kunne tænkes at være tilfældet, såfremt fængsel i sin fuldbyrdelsesform er mindre begunstiget end hæfte.

Det kan imidlertid hævdes, at idømmelsen af fængsel i samme antal dage som hidtil hæfte er en skærpelse efter den ældre lovs tankegang, fordi straffelovens § 90, stk. 3, bestemmer, at 2 dages fængsel skal regnes lig med 3 dages hæfte. Det kan anføres, at den ældre lovs forudsætning kun opfyldes, hvis pådømmelsen efter hæftestraffens afskaffelse sker under anvendelse af en regel om, at straf af fængsel skal - eller skal kunne - udmåles til to tredjedele af det, som hæftestrafpen ville have været.

Heroverfor kan det anføres, at § 90, stk. 3, direkte kun angår den i § 90, stk. 1, nævnte omsætning af hæfte til fængsel ved fuldbyrdelse af både en hæfte- og en fængselsstraf. Endvidere bygger princippet i § 90, stk. 3, utvivlsomt på forudsætningen om, at fængsel efter sin fuldbyrdelsesform er strengere end hæfte, og skærpelser af fuldbyrdelsesformen falder som nævnt uden for princippet i § 3, stk. 1. Således som brugen af de to frihedsstraffe har udviklet sig, må det for langt de fleste korte hæftestraffes vedkommende antages, at domstolenes udmålingssatser - f.eks. standardstraffen på 14 dages hæfte for spirituskørsel - ville have været det samme, hvis straffen havde heddet fængsel. Der må med andre ord antages at være store områder, hvor domstolene anlægger den realistiske betragtning, at en dags frihedsberøvelse er det samme indgreb, hvad enten straffen hedder det ene eller det andet eller i sin fuldbyrdelsesform er mere eller mindre begunstiget.

Der er på den anden side også holdpunkter for at antage, at domstolene undertiden bygger på den forudsætning, at hæfte og fængsel udmåles med forskellige antal dage, således at f.eks. 30 dages fængsel antages at ækvivalere 40 dages hæfte. Det kan derfor ifølge Straffelovrådet ikke udelukkes, at der i forbindelse med hæftestraffens afskaffelse bør tages hensyn hertil. Hvis der f.eks. ved en påanket byretsdom før lovens ikrafttræden er idømt 40 dages hæfte, kan det meget vel tænkes, at det rette resultat efter landsrettens opfattelse - også før lovens ikrafttræden - ville være 30 dages fængsel, og det kan da være rimeligt, at en overgangsregel ikke generelt forpligter domstolene til at udmåle fængsel med samme antal dage, som en hæftestraf ville have udgjort.

På denne baggrund foreslår Straffelovrådet en overgangsbestemmelse med følgende indhold:

»Hvis der efter lovens ikrafttræden skal idømmes straf for en tidligere begået lovovertrædelse, for hvilken straf af hæfte indtil 30 dage ville være forskyldt, idømmes fængsel med samme antal dage som tidligere hæfte.

Stk. 2. Ville højere straf af hæfte end nævnt i stk. 1 være forskyldt, kan en lavere straf af fængsel idømmes, dog ikke mindre end 30 dage eller mere end 4 måneder.«

2.2.5.4.2. At der forud for lovens ikrafttræden er afsagt en endelig dom til hæftestraf, hvis fuldbyrdelse ikke er påbegyndt, kan efter Straffelovrådets opfattelse ikke føre til, at den idømte hæftestraf på straffeattester og i andre sammenhænge skal fremtræde som en fængselsstraf.

Det ville imidlertid have nogle praktiske fordele, at også allerede idømte hæftestrafte fuldbyrdes efter